

1. Asia

Oy Matkahuolto Ab:n antaman sitoumuksen määrittäminen noudatettavaksi yhtiön kertalippujen hinnoittelua koskevassa menettelyssä

2. Asianosaiset

Oy Matkahuolto Ab

3. Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto määrää kilpailulain 10 §:n nojalla Oy Matkahuolto Ab:n 14.9.2017 antaman ja jäljempänä kohdassa 29 yksilöidyn sitoumuksen noudatettavaksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa kilpailulain 46 §:n nojalla sitoumuksen noudattamisen tehosteeksi 75 000 euron suuruisen uhkasakon.

4. Asian vireilletulo ja asian selvittäminen

1. Kilpailu- ja kuluttajavirasto (jäljempänä myös "KKV" tai "virasto") aloitti Oy Matkahuolto Ab:n (jäljempänä "Matkahuolto") matkalippujen taksanmääritykseen sekä muuhun mahdolliseen alan hinnoitteluyhteistyöhön liittyviä, Matkahuollon ja/tai Linja-autoliitto ry:n (jäljempänä "Linja-autoliitto") piirissä toteutettuja menettelyjä koskeneen oma-aloitteisen selvityksen vuonna 2015.
2. KKV on asiaa selvittäessään vastaanottanut kirjallisia ja suullisia selvityksiä Matkahuollolta ja Linja-autoliitolta. KKV on asian arvioinnissa ottanut huomioon myös kilpailijoiden välistä yhteistyötä linja-autoliikenteen markkinoilla koskevassa, samanaikaisesti vireillä olleessa asiassa (dnro 192/14.00.00/2011) Matkahuollon ja Linja-autoliiton KKV:lle antamia tietoja. KKV on ilmoittanut Matkahuollolle suullisesti asiassa tekemänsä alustavan kilpailuoikeudellisen arvion, minkä jälkeen Matkahuolto on 14.9.2017 esittänyt KKV:lle jäljempänä kohdassa 29 yksilöidyn sitoumuksen asian käsittelyn päättämiseksi.

5. Asiaselostus

3. Matkahuolto on linja-autoliikenteen palvelu- ja markkinointiyritys, joka muun muassa tarjoaa linja-autoliikennettä harjoittaville yrityksille matkapalveluja, joita ovat aikatauluinformaatio-, lipunmyynti- ja clearing- sekä asemapalvelut. Matkahuollon toimittamien tietojen mukaan Suomessa toimivista linjaliikennettä harjoittavista liikennöitsijöistä noin [85–95]¹ prosentilla on matkapalvelusopimus aikataulu- ja lipunmyyntipalveluista Matkahuollon kanssa. Lisäksi Matkahuolto myy omia, kaikissa sopimuskumppaniensa linja-autovuoro-

¹ Päätöksessä hakasulkeilla merkitty tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

roissa kelpaavia lipputuotteitaan (kertaliput ja erilaiset sarjalippu- ja matkakorttituotteet) sekä julkisesti tuettuja matkakorttituotteita (seutu-, kaupunki- ja työmatkaliput). Matkahuollon mukaan vuonna 2016 Matkahuollon kokonaislipunmyynti² oli noin [90–110] miljoonaa euroa ja sitä vastaavan matkustuksen määrä noin [20–40] miljoonaa matkaa.

4. Linja-autoliikenteen osuus julkisen liikenteen matkoista on noin 60 % ja pääkaupunkiseudun ulkopuolella yli 80 %, joten kyseessä on merkittävä joukko-liikennemuoto Suomessa.³ Linja-autoliikenteen liikevaihto vuonna 2015 oli yhteensä n. 1,09 miljardia euroa ja sitä vastaavan matkustuksen määrä 348 miljoonaa matkaa.⁴
5. KKV:n saamien tietojen mukaan Matkahuollon osakeomistus jakautuu Linja-autoliiton ja sen alueosastojen kesken, ja Matkahuollossa ylintä päätösvaltaa käyttää yhtiökokous, jossa äänivalta jakautuu Linja-autoliiton sekä sen alueosastojen kesken.⁵
6. Linja-autoliitossa päätösvaltaa käyttävät liiton jäseninä olevista liikenteenharjoittajista muodostuva liittokokous sekä hallitus, joka on muodostettu liiton alueosastojen keskuudestaan esittämistä ja liittokokouksen valitsemista liikenteenharjoittajista. Linja-autoliiton jäseninä olevat liikenteenharjoittajat kuuluvat kotipaikkansa mukaisesti johonkin liiton alueosastoon ja käyttävät siinä äänivaltaa. Alueosastoissa äänivalta jakautuu osastojen jäseninä olevien liikenteenharjoittajien kesken niiden liikennekäytössä olevien bussien lukumäärän mukaisessa suhteessa.
7. Yhtiöjärjestyksen mukaan Matkahuollon hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, joka valitaan yhtiökokouksessa vuodeksi kerrallaan ja johon kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä. Matkahuollon antamien tietojen mukaan yhtiön hallituksen jäseninä on tätä päätöstä annettaessa sekä liikenteenharjoittajien edustajia että osakkeenomistajista riippumattomia jäseniä.
8. Matkahuollon kertalipputuotteiden hinnoittelu perustuu kilometritaksataulukoon ja sen mukaisesta perushinnasta eri asiakasryhmille myönnettäviin alennuksiin. Matkahuollon mukaan yhtiö vastaa omista valtakunnallisista lipputuotteistaan ja niiden hinnoittelussa käytettävistä taksoista. Matkahuollon antamien tietojen mukaan muutokset yhtiön omien lipputuotteiden hintoihin

² Sisältää sekä Matkahuollon omien että sen sopimuskumppanien lipputuotteiden myynnin.

³ Ks. <http://www.linja-autoliitto.fi/fi/tietoa-alasta/bussijarjestelma/>.

⁴ Vuonna 2015 linja-autoliikenteessä oli 348 miljoonaa matkustajaa, mikä on n. 60 % koko julkisen liikenteen matkustajamäärästä (n. 600 miljoonaa matkustajaa). Kokonaismatkustajamäärästä n. 40 % jakautuu melko tasaisesti n. 9–12 % osuuksin rautatie-, raitiovaunu-, metro- ja taksiliikenteen kesken jättäen vähäisen alle 1 % osuuden lentoliikenteelle. Ks. Julkisen liikenteen suoritetilasto 2015, Liikenneviraston tilastoja 6/2017, s. 11, 21 ja liite 1/3(4). Saatavilla: http://www2.liikennevirasto.fi/julkaisut/pdf8/lti_2017-06_julkisen_liikenteen_web.pdf.

⁵ Yhtiökokouksen äänimäärästä Linja-autoliitolla on 42,78 %, Helsingin osastolla 17,69 %, Lounais-Suomen osastolla 12,63 %, Sisä-Suomen osastolla 10,87 %, Kaakkois-Suomen osastolla 7,04 %, Itä-Suomen osastolla 5,51 %, Pohjanmaan osastolla 1,85 %, Oulun osastolla 0,84 % ja Lapin osastolla 0,78 %.

ja muihin myyntiehtoihin tekee yhtiön operatiivinen johto. KKV:n saamien tietojen mukaan kilometritaksataulukon hintoja on muutettu ainoastaan Tilastokeskuksen julkaiseman linja-autoliikenteen kustannusindeksin mukaisesti, viimeksi 1.7.2014.

9. Matkahuolto julkaisee kilometritaksataulukkoja internetsivustollaan sekä osana Matkahuollon ja liikenteenharjoittajien välistä Matkahuollon matkapalveluiden käyttöä koskevaa sopimusta. KKV:n saamien tietojen mukaan merkittävä osa liikenteenharjoittajien lipputuotteiden hinnoittelusta on yhdenmukainen Matkahuollon kilometritaksataulukoiden kanssa. Matkahuollon antamien tietojen mukaan [25–35] %:lla Matkahuollon aikataulujärjestelmässä olevista, muista kuin paikallisliikenteen vuoroista on käytössä täsmälleen Matkahuollon kilometritaksataulukoita vastaavat hinnat, ja [75–85] %:lla kyseisiä vuoroja liikennöivistä bussiyhtiöistä on käytössä Matkahuollon kilometritaksataulukoiden mukaiset hinnat vähintään osittain.⁶
10. Matkahuolto on asian selvittämisen yhteydessä todennut, että liikenteenharjoittajat hinnoittelevat omat lipputuotteensa itsenäisesti ja ettei Matkahuolto osallistu liikenteenharjoittajien hinnoista päättämiseen. Matkahuolto on todennut myös, ettei KKV:n väittämää kilpailua vääristävää hintojen yhtenäistymistä ole yhtiön näkemyksen mukaan havaittavissa.

6. Ratkaisun perustelut

6.1. Relevantit markkinat

11. Matkahuolto toimii koko Suomessa tarjoten matkapalveluja Suomessa toimiville linja-autoliikennettä harjoittaville yrityksille. Matkahuollon ylläpitämä taksataulukko on kaikkien markkinatoimijoiden saatavilla. Matkahuollon lipputuotteiden hinnoittelua koskevalla yhteistyöllä on näin ollen ainakin mahdollisesti vaikutuksia laajalti liikenteenharjoittajien matkalippujen hinnoitteluun. Mahdollisen kilpailunrajoituksen ja yhteistyön mahdollisten tehokkuushyötyjen arvioinnin kannalta merkityksellisinä markkinoina voitaisiin tässä tapauksessa pitää linja-autoliikenteen markkinoita koko Suomessa.
12. Asian lopputulos huomioiden KKV ei kuitenkaan pidä tarpeellisenä ottaa täsmällisesti kantaa relevantteihin markkinoihin.

6.2. Vaikutus EU:n jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

13. Kilpailunrajoituksen arvioinnissa tulee soveltaa kansallisen lain lisäksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 101 artiklaa silloin, kun menettelyn arvioidaan vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yri-

⁶ Käytännössä liikenteenharjoittaja esimerkiksi soveltaa suoraan Matkahuollon kilometritaksataulukkoa tai sillä on oma kilometritaksataulukko, joka kuitenkin kokonaan tai osittain vastaa Matkahuollon taulukkoa.

tysten välisen yhteisjärjestelyn, joka ulottuu yhden jäsenvaltion koko alueelle, on jo luonteensa puolesta katsottu lujittavan kansallisten markkinoiden eristämistä ja näin ollen haittaavan jäsenvaltioiden välistä kauppaa.⁷

14. Matkahuolto toimii koko Suomessa tarjoten matkapalveluja kaikkialla Suomessa toimiville linja-autoliikennettä harjoittaville yrityksille. Matkahuollon ylläpitämä taksataulukko on kaikkien markkinatoimijoiden saatavilla. Lisäksi Matkahuollon omat lipputuotteet ovat valtakunnallisia. Nyt tarkasteltavana olevalla, Matkahuollon lipputuotteiden hinnoittelua koskevalla menettelyllä on näin ollen ollut ainakin mahdollisia vaikutuksia jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, joten asiassa on kilpailulain 5 §:n ohella sovellettava SEUT 101 artiklaa.

6.3. Elinkeinonharjoittajien väliset kielletyt kilpailunrajoitukset

15. Kilpailulain (948/2011) 5 § ja SEUT 101 artiklan 1 kohta kieltävät sellaiset yritysten väliset sopimukset, yhdenmukaistetut menettelytavat ja yhteenliittymien päätökset, joiden tarkoituksena tai seurauksena on kilpailun merkittävä estyminen, rajoittuminen tai vääristyminen. Kilpailulain 5 § perustuu SEUT 101 artiklan 1 kohtaan ja sitä on tulkittava 101 artiklan soveltamiskäytännön mukaisesti.
16. Kilpailulain 5 §:n kieltö koskee sekä elinkeinonharjoittajien välisiä nimenomaisia sopimuksia tai näihin rinnastettavaa yritysten yhteisymmärrystä että elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien päätöksiä tai vastaavia järjestelyitä, joilla rajoitetaan tai ohjataan horisontaalisessa tasossa elinkeinonharjoittajien kilpailukeinojen käyttöä.⁸
17. Kilpailulain 5 §:n tarkoittama elinkeinonharjoittajien välinen sopimus ja yhdenmukaistettu menettelytapa ovat käsitteinä laajoja, samoin elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätöksen käsite. Näiden erottelun tarkoituksena on varmistaa, että säännöksen kieltö kattaa elinkeinonharjoittajien välisen yhteistoiminnan eri muodot, ja erottelulla pyritään estämään se, että elinkeinonharjoittajat voisivat välttyä kilpailusääntöjen soveltamiselta pelkästään toimintansa yhteensovittamisen muodon perusteella.⁹
18. Oikeuskäytännön mukaan yhteistyötä on tarkasteltava siitä lähtökohdasta, että jokaisen markkinoilla toimivan yrityksen on määriteltävä itsenäisesti toimintalinja, jota se aikoo noudattaa markkinoilla. Tämän periaatteen kanssa

⁷ Komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa tarkoitettua kauppaan kohdistuvan vaikutuksen käsitettä koskevista suuntaviivoista, EYVL 2004 C 101, s. 81–96, kohta 78, ja asia C-309/99 *Wouters ym.*, kohta 95.

⁸ HE 162/1991 vp laiksi kilpailunrajoituksista, s. 10. Kilpailulain 5 § vastaa asiallisesti ennen 1.11.2011 voimassa olleen kilpailunrajoituslain kieltosäännöstä.

⁹ Esim. asia C-49/92 P *komissio v. Anic Partecipazioni*, kohdat 112 ja 132–133, asia C-238/05 *Asnef-Equifax*, kohta 32, ja asia C-382/12 P *MasterCard Inc. ym. v. komissio*, kohta 63.

on ehdottomasti ristiriidassa se, että yritykset ovat keskenään minkäänlaisessa suorassa tai epäsuorassa yhteydessä, jonka tarkoituksena tai seurauksena on vaikuttaa kilpailijan markkinakäyttäytymiseen tai paljastaa kilpailijalle oma päätetty tai suunnitteilla oleva markkinakäyttäytyminen.¹⁰

19. Kilpailulain 5 §:n kielto kattaa elinkeinonharjoittajien ja niiden yhteenliittymien horisontaaliset hintoja tai vastikkeita koskevat sopimukset, suositukset tai vastaavat järjestelyt. Erityisesti hintoja koskevat suositukset ja ohjeet yhdenmukaistavat yritysten hinnoittelua ja haittaavat markkinoiden itseohjautuvuutta. Tähän on rinnastettava myös erilaisten yhteisten hinnoitteluperusteiden käyttö. Jos elinkeinonharjoittajien kesken syntyy yhteisymmärrys samojen hintojen noudattamisesta, kuluttajien valintamahdollisuudet rajoittuvat.¹¹

6.4. Tarkasteltavana olevan menettelyn alustava arviointi

20. Matkahuolto on linja-autoliikenteen palvelu- ja markkinointiyritys, jonka liiketoimintaan kuuluvat muun muassa linja-autoliikennettä harjoittaville yrityksille tarjottavat matkapalvelut sekä yhtiön omien lipputuotteiden myynti. Näin ollen yhtiön harjoittaman taloudellisen toiminnan johdosta Matkahuollon voidaan katsoa olevan elinkeinonharjoittaja.
21. Matkahuollon mukaan yhtiö vastaa omista lipputuotteistaan, ja yhtiön operatiivinen johto tekee muutokset Matkahuollon omien lipputuotteiden hintoihin ja myyntiehtoihin, kuten edellä kohdassa 8 on todettu. Ylin päätösvalta Matkahuollossa jakautuu yhtiön osakkeenomistajina olevien Linja-autoliiton ja sen alueosastojen kesken, joissa puolestaan linja-autoliikennettä harjoittavat yritykset käyttävät päätösvaltaa, kuten edellä kohdissa 5–7 on todettu. Yhdelläkään osakkeenomistajista ei ole yli 50 % äänimäärästä Matkahuollon yhtiökokouksessa. Päätösvallan jakautumisesta todetun perusteella Matkahuollon ei voida katsoa olevan minkään tahon yksinomaisessa määräysvallassa käsitteen kilpailuoikeudellisessa merkityksessä, eikä Matkahuolto muodosta yhtä taloudellista kokonaisuutta minkään toisen taloudellisen yksikön kanssa.¹²
22. Matkahuollon osakeomistuksen ja päätösvallan jakautumisen perusteella voidaan myös todeta, että huolimatta siitä, mitä Matkahuolto on kertonut KKV:lle yhtiön operatiivisen johdon itsenäisestä päätöksenteosta, sen ei KKV:n alustavan arvion mukaan voida katsoa olevan täysin riippumatonta Matkahuollossa päätösvaltaa käyttävistä, keskenään kilpailevista liikenteenharjoittajista. Liikenteenharjoittajilla olevan päätösvallan johdosta ei voida sulkea pois, etteikö niillä olisi mahdollisuutta käyttää Matkahuoltoa niiden

¹⁰ Esim. asia C-49/92 P *komissio v. Anic Partecipazioni*, kohdat 116–117, ja C-199/92 P *Hüls v. komissio*, kohdat 159–160. Samoin komission tiedonanto: Suuntaviivat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan soveltamisesta horisontaalista yhteistyötä koskeviin sopimuksiin, EUVL 14.1.2011, C 11/1, kohta 61.

¹¹ HE 162/1991 vp, s. 10.

¹² Asia C-97/08 *Akzo Nobel ym. v. komissio*, kohdat 58–59.

oman ja muiden alalla toimivien yritysten kilpailukäyttötymisen koordinoimien välineenä. Näin ollen Matkahuoltoa voidaan KKV:n alustavan arvion mukaan pitää tässä asiassa myös elinkeinonharjoittajien yhteenliittymänä.

23. KKV:n alustavan arvion mukaan Matkahuollon kertalipputuotteiden hinnoittelua koskevaa menettelyä voidaan yhtiön omistusrakenteesta ja äänivaltaa liikenteenharjoittajien kesken jakavasta päätöksentekojärjestelmästä johdettua tarkastella sekä elinkeinonharjoittajien välisenä sopimuksena ja/tai elinkeinonharjoittajien yhdenmukaistettuna menettelytapana että elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätöksensä. Tarkasteltaessa menettelyn vaikutuksia Matkahuollon aseman tai sen menettelyn tarkka luonnehdinta ei ole omiaan muuttamaan kilpailulain 5 §:n nojalla tehtävää arviota. Näin ollen ja asian lopputuloskin huomioon ottaen KKV ei pidä tarpeellisena ottaa niihin lopullista kantaa.
24. KKV:n alustavan arvion mukaan on tehokkaan ja toimivan kilpailun kannalta ongelmallista, että yksittäisten liikenteenharjoittajien lipputuotteiden hinnoittelu näyttäisi olevan laajalti yhdenmukainen Matkahuollon kertalippujen hinnoitteluperusteena olevan kilometritaksataulukon kanssa.
25. Matkahuollon antamien tietojen mukaan [25–35] %:lla Matkahuollon aikataulukjärjestelmässä olevista, muista kuin paikallisliikenteen vuoroista on käytössä täsmälleen Matkahuollon kilometritaksataulukoita vastaavat hinnat, ja [75–85] %:lla kyseisiä vuoroja liikenneväyistä bussiyhtiöistä on käytössä Matkahuollon kilometritaksataulukoiden mukaiset hinnat vähintään osittain.
26. KKV on arvioinnissaan ottanut huomioon, että linja-autoliikenteessä on EU:n palvelusopimusasetuksella¹³ ja kansallisella joukkoliikennelailla (869/2009) nimenomaisesti pyritty lisäämään kilpailua.¹⁴ Toimivan taloudellisen kilpailun lähtökohta on, että jokaisen markkinoilla toimivan yrityksen on itsenäisesti määrättävä noudattamastaan toimintalinjasta markkinoilla¹⁵ ja nyt esillä olevassa tapauksessa hinnoiteltava lipputuotteensa itsenäisesti.
27. KKV:n alustavan arvion mukaan Matkahuollon kertalippujen hinnoittelussa soveltamalla ja julkaisemalla kilometritaksataulukolla näyttäisi olevan merkittäviä kilpailua rajoittavia vaikutuksia. KKV katsoo Matkahuollon soveltaman ja julkaiseman kilometritaksataulukon olevan omiaan lisäämään markkinoiden läpinäkyvyyttä, yhdenmukaistamaan hintatasoa ja vähentämään liikenteenharjoittajien kannustimia kilpailla hinnoilla.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1370/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautateiden ja maanteiden julkisista henkilöliikennepalveluista sekä neuvoston asetusten (ETY) N:o 1191/69 ja (ETY) N:o 1107/70 kumoamisesta.

¹⁴ HE 110/2009 vp, s. 14.

¹⁵ Asia C-8/08 *T-Mobile*, kohdat 32–33 oikeuskäytäntöviittauksineen.

28. Lisäksi KKV on arvioinnissaan kiinnittänyt huomiota siihen, että sovellettaessa kilometritaksataulukkoa yhdenmukaisesti markkinoilla, yksittäisten liikenteenharjoittajien erilaiset kustannusrakenteet eivät tule huomioiduksi. Tällaisessa tilanteessa hintataso todennäköisesti pysyy korkealla, sillä matalammin kustannuksin toimivilla liikenteenharjoittajilla ei ole kannustimia hinnoitella edullisemmin, mikä on kuluttajien kannalta epäedullista. Tilanne on myös omiaan luomaan markkinoille tehottomuutta, kun hintakilpailun puute vähentää tarvetta toiminnan tehostamiseen.¹⁶

6.5. Oy Matkahuolto Ab:n antama sitoumus

29. Kilpailulain 10 §:n mukaan KKV voi päätöksellään määrätä epäiltyyn kilpailunrajoitukseen osallistuneiden elinkeinonharjoittajien ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien esittämät sitoumukset näitä elinkeinonharjoittajia velvoittaviksi, jos sitoumuksilla voidaan poistaa toiminnan kilpailua rajoittava luonne.

30. Matkahuolto katsoo, ettei sen toiminta ole miltään osin ollut kilpailulain vastaista. Asian käsittelyn päättämiseksi Matkahuolto on antanut KKV:lle 14.9.2017 seuraavan sitoumuksen:

1. Matkahuolto lopettaa 1.9.2017 lukien oman kertalipputaksan tai kertalippuihin liittyvän taksataulukon vahvistamisen ja julkaisemisen osana liikennöitsijöiden kanssa tekemiään sopimuksia. Taksataulukon julkaiseminen verkkosivuilla lopetetaan 1.10.2017 lukien. Taksataulukolla tarkoitetaan aiemmin liikenne- ja viestintäministeriön vuosittain antaman taksa-asetuksen¹⁷ liitteenä julkaistua ja myöhemmin Linja-autoliiton ylläpitämää taulukkoa, jota on käytetty Matkahuollon myymien kertalippujen hinnoittelussa, tai muuta vastaavaa Matkahuollon kertalippujen hinnoittelumallia.
2. Matkahuolto lopettaa 1.9.2017 lukien Matkahuollon omien, kohdassa 1 tarkoitettuun kertalipputaksaan perustuvien kertalippujen myynnin asiakkaille. Matkahuolto voi myydä kertalippuja liikennöitsijöiden itse määrittelemillä ja päättämällä myyntihinnoilla. Tällöin Matkahuollon kuluttajaviestinnässä tuodaan esille liikennöitsijöiden omat kertalippujen hinnat ja niihin liittyvät erityisehdot. Selvyyden vuoksi Matkahuolto toteaa, että edellä todettu ei estä Matkahuoltoa tuotteistamasta, tarjoamasta ja hinnoittelemasta kertamatkaan oikeuttavia lipputuotteita osana liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuja liikkumis- ja yhdistämispalveluja.
3. Kohdan 1 estämättä Matkahuolto voi pyynnöstä antaa yksittäisille kuluttajille tietoa vanhoista kertalippujen hinnoista. Lisäksi kuluttajien

¹⁶ HE 162/1991 vp, s. 10.

¹⁷ Viimeisin liikenne- ja viestintäministeriön taksa-asetus on annettu 3.6.2008 (390/2008), joka on kumoutunut 3.12.2009 joukkoliikennelain (869/2009) voimaantulon myötä.

vuoden 2017 veroilmoituksia varten tarvittavien tietojen saatavuuden turvaamiseksi Matkahuolto voi 1.3.–31.5.2018 välisenä aikana pitää verkkosivuillaan saatavilla tiedot kertalippujen 31.8.2017 saakka voimassa olleista hinnoista.

4. Sitoumus on voimassa 30.9.2022 saakka.

7. Johtopäätökset

31. KKV on esittänyt Matkahuollolle alustavana näkemyksensä, että yhtiön kertalippujen hinnoittelussa käytetyn kilometritaksataulukon vahvistamiseen ja julkaisemiseen liittyvällä toiminnalla on kilpailua rajoittavia vaikutuksia linja-autoliikenteen markkinoilla. Asian lopputulos huomioon ottaen KKV ei kuitenkaan ota lopullista kantaa siihen, onko nyt esillä olevassa asiassa kyse kilpailulain 5 §:n tai SEUT 101 artiklan vastaisesta menettelystä tai onko Matkahuolto tai jokin muu elinkeinonharjoittaja tai elinkeinonharjoittajien yhteensiittymä mahdollisesti ollut sellaiseen osallisena. KKV ei tässä päätöksessä myöskään ota kantaa Matkahuollon kausi- tai sarjalipputuotteiden hinnoitteluun.
32. KKV:n arvion mukaan Matkahuollon esittämä sitoumus on omiaan poistamaan tässä sitoumuspäätöksessä esitetyn toiminnan kilpailua rajoittavan luonteen.
33. Kilpailulain 10 §:n mukaisesti KKV voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen, jos jokin päätöksen perusteena oleva tosiseikka muuttuu olennaisesti, jos Matkahuolto rikkoo antamaansa sitoumusta tai jos päätös on perustunut osapuolten toimittamiin puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin.
34. Siltä osin kuin Matkahuolto ei jo ole toteuttanut toimenpiteitä, joihin yhtiö on sitoutunut, ne tulee toimeenpanna 14 päivän kuluessa tämän päätöksen antopäivästä.

8. Uhkasakon asettaminen

35. Kilpailulain 46 §:n mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi asettaa kilpailulain nojalla asettamansa ehdon tai antamansa määräyksen, kiellon tai velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon määräämisestä ja tuomitsemisesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990). Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus.
36. Virasto katsoo, että tässä päätöksessä Oy Matkahuolto Ab:lle annetun määräyksen noudattamisen tehosteeksi on asetettava uhkasakko. Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa kilpailulain 46 §:n nojalla sitoumuksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon, jonka suuruus on 75 000 euroa. Uhkasakon määrän arvioinnissa on uhkasakkolain 8 §:n mukaisesti otettu huomioon päävelvoit-

teen laatu ja laajuus, veloitettun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Uhkasakon suuruus on asetettu siten, että sen voidaan olettaa johtavan pääveloitteen täyttymiseen.

9. Sovelletut säännökset

37. Kilpailulaki (948/2011) 5, 10 ja 46 §, Sopimus Euroopan unionin toiminnasta 101 artikla, uhkasakkolaki (1113/1990) 6, 7 ja 8 §.

10. Muutoksenhaku

38. Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n perusteella siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.
39. Viraston kilpailulain 10 §:n nojalla antamaa päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

11. Lisätiedot

40. Lisätietoja päätöksestä antavat tutkimuspäällikkö Pia-Maria Sillanpää (puh. 029 505 3613) ja apulaisjohtaja Valtteri Virtanen (puh. 029 505 3621). Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Pääjohtaja

Juhani Jokinen

Tutkimuspäällikkö

Pia-Maria Sillanpää